

Við bummull í oyrunum

Jóannes Patursson verður ivaleyst roknaður sum sjálvur oddamaðurin í føroyska málstríðnum fyrst í hesi öldini. Í dag hevur hann tó ótilvitad fingið tillutad ein heldur ivasaman heiður: Hann verður nevniliga gjørdur til eitt symbol fyri tí málstríði, sum í dag verður ført við hevjamum peikipinum ímóti einum livandi og meiningsfullum føroyskum máli.

Men hvødu okkara føroysku málðómarar sitið við ræðið fyrst í hesi öldini, hevði sjálvur Jóannes bóndi verið koll-dømdur. Um yrkingar og roður hansara høvdu verið trýstar gjøgnum sáldið hjá Føroya amálsdeildini og Føroya Lærarafelag, so hevði lítið innihald verið eftir.

Til alla lukku eru yrkingar og skjól varðveitt, ið kunnu siga okkum, at Jóannes bóndi brúkti eitt livandi og við-feyrnandi føroyskt mál. Hetta líta brot úr eini lögtingsrøðu í 1923 ber prógv um, at hann harafurtað var meiri viðskygdur í málstríðnum enn teir málsligu krossfararnir á okkara døgum:

»Hvussu er ikki borið at við føroyskum staðanøvnum! Minnist bert til hiit nýggja føroyska landkortið, ið nevnt er »Færø Amt«, og hvar øll nevnið eru avbronglað (...) Dr. Jakobsen hevði ongatíð verið við til at gera nakað so mala-bariskt, sum nevnið á hesum landkorti. Hann var biðin at vera við til at yvirseta staðanøvni, men segði kortanei. Hetta er eitt so gjøgnumgripandi daniseringsarbeiði. Sjálvst okkara neyðars haganøvn kunnu teir ikki lata fáa frið, (...) Eitt plássíð (...) kallast Lambaregg; tað eitur á kortinum »Lammeegg«, -ja tað er bæði stuttligt og ikki. Eitt annað navn er Mansenni; tað vita vit allir hvat ið er, men teir menn, ið gjørt hava kortið, hava óivað prátað saman um, hvat hetta mundi vera, og so hava teir funnið út, at tað mátti vera afturparturin á einum manni, og so er tað vorðið »Mandsende«, ja hetta er ikki bara at flenna at. Og so út-eftir eru nevnið á hesum korti. Tá vit so siga: Halta kortið kunnu vit ikki brúka, gerið okkum eitt annað kort, ja so stinga teir bummull í oyruni«. (úr: Munnlígt orðaskifti á Føroya Løgtingi 1923 viðvírðandi spurninginum Føroyar-Noregi; Tórshavn 1923).

Ein kann bert taka undir við Jóanesi Patursson, tá hann sigur, at tað bæði er láturvert, meiningsforstýrandi og stundum fullkomiliga meiningsleyst at klæða føroysk staðanøvn í ein danskan ham. Tað hevði tó verið enn stutt-ligari, um hann hevði kunnað gjørt viðmerkingar til føroyskan málpolitikk annað 1994. Tá tað nýggja »Heims-atlasið« og »Alfrøðin« hjá Føroya Skúlabókagrunni eru júst talandi dømi um, at føroyingar hava yvirtikið danska málpolitikkinn frá fyrst í hesi öld.

Úttan nakað mál og mið verða tey staðanøvn um allan heim, sum teir gomlu koloniharrarnir longu hava av-bronglað, smurð við eini stavseting, ið ljóðar føroysk. - Og sf: eitt føroyskt heiti er føt!

Onkustaðni verður øll útlendsk stavseting burturbeind og skift út við føroyska. T.d. Kekkia (Tjekket), Sveis (Schweiz), Kili (Chile), Keiro (Cairo) o.s.f. Onkustaðni verður ein føroyskur stavur kloyndur uppí millum aðrar, t.d.: Arabía, Ásia, Bogotá (men USA eitur framvegis USA). Aðrastaðni verður ein føroyskur týðningur lagdur afturat, t.d.: Høvdastaður (Cape Town) og Sikiloy (Sicilia), og harumframt skulu allar áir í heiminum nú enda við »á«. Mississippi, Xingúá, Lualabaá, Coloradoá, Nilá o.s.f.

Skuldu vit ikki í staðin nýtt møguleikan at víðka okkara mentanarliga sjónarring við at leita fram staðanøvn og góðtiknar altjóða stavsetingar frá upprunalandnum?

Ella kanska hoyra vit onki vegna bummull - nei, orsaka - vegna lesull í oyrunum?

hr

Gøtu Menningar-felag

Mánadagin 28. nov. kl. 21-23: Dart.

Týsdagin 29. nov. kl. 19-21: Bridge spæl/undirvising v/ Leif Pedersen.

Mikudagin 30. nov. kl. 15-23: Royn tað, tú vilt!

Hósdagin 1. des. kl. 15-23: Royn tað tu vilt!

Fríggjadagin 2. des. kl. 15-03: Ópið hús.

Leygardagin 3. des. kl. 15-20, sunnudagin 4. des. kl. 13-22 og mánadagin 5. des. kl. 15-22: Listaframsýning: FOYRUR. Tummás Jákup Thomsen.

BASARUR verður í KFUK

TÝSKVØLDIÐ
29. nov., kl. 19

Inngangur við Edith Dahl. **Börðsøla** (m.a. nógvir hondbundnir lutir), Kondittarí, Fiskibrunnur.

Eydnuhjólið byrjar kl. 20.

Mikudagin 30. nov. kl. 19 verður framhald av basarinum, sum endar við, at lutaseðlin verður drigin.

KFUK - Varðagøta 9

Billy Graham til Føroya um fylgisvein

Heimskendi amerikanski prædikumaðurin Billy Graham skipar fyrri eina heimsumfatandi sjónvarpsfundarøð 16.-18. mars næsta ár.

Sjónvarpsfundarøðin - sum verður at siggja í ymiskum hølum her í Føroyum - stendur í samband við eina fundarøð, sum Billy Graham skal hava í San Juan í Puerto Rico hesar somu dagar í mars 1995.

Billy Graham, sum nú er 76 ára gamal, hevur sjálvur lagt upp til hesa alheims fundarøð, sum verður send yvir sjónvarpsfylgisveinar kring allan knøttin.

Jógvan Hammer tekniskur leiðari av fundarøðini í Føroyum.

Í Føroyum arbeiddi ein landsnevnd við fyrireiking og arbeiðinum at vísa

BBC

Leygardagur 26. nov. 2.00-8.00 World Service News every full Hour

2.25 Newsnight

3.25 Kilroy: »Abducting Children«

4.25 The big Trip 5.7

5.25 The Clothes Show

6.25 Top Gear

7.25 The late Show

8.25 Public Eye

9.00 Bits: »Bits of Transport«

9.15 Chucklevision: »Treasures of the Deep«

9.35 Marlene Marlowe Investigates: »The Phantom Floppid«

9.55 Blue Peter

10.20 Byker Grove

10.45 The O-Zone

11.00 Top of the Pops

TIP & VIND 1 X 2

TIPS-dystir

í viku nr. 48

3./4. des.

1. Coventry-Liverpool

2. Ipswich-Manchester C

3. Leicester-Aston Villa

4. Manchester U-Norwich

5. Nottingham F-Arsenal

6. Crystal P-Sheffield W

7. Southampton-Chelsea

8. Tottenham-Newcastle

9. Wimbledon-Blackburn

10. Luton-Sheffield U

11. Middlesbrough-Portsmouth

12. Southend-Swindon

13. Sunderland-Reading

11.30 The Clothes Show Special in New York

12.00 Holiday

12.30 Top Gear

13.00 Grandstand

17.15 News from London

17.25 World News Week

17.55 Just William-Finding a School for William 2.6

18.25 Top of the Pops 2

19.10 Noel's House Party

20.00 Natural Neighbours: »Arachnophobia - The true Story« 3.6

20.30 Against all Odds: »The Promise« 3.5

21.20 The full Wax: »The Joanna Show« 2.6

21.50 Sport '94

23.00 Later with Jools Holland 2.7

Sunnudagur 27. nov. 0.00-7.00 World Service News every full Hour

0.25 World News Week

1.25 World Business Review

2.25 India Business Report

3.25 Kilroy: »Missing Persons«

4.25 Film '94

5.25 India Business Report

6.25 Network East 1.10

7.25 The late Show

8.00 Easy Money 3.8

8.15 Breakfast with Frost

9.15 Playdays

9.35 TVK: »Food«

9.50 Blue Peter

10.15 Time Busters

10.40 Grange Hill

11.05 Byker Grove

11.30 Country File

12.00 World News Week

12.30 News from London

12.35 On the Record

13.30 Eastenders Omnibus

14.50 One Man and his Dog 3.8

15.35 Motor Show '94

16.25 Timewatch: »Spies in the Sky«

17.15 A Cook's Tour of France: »South West« 4.6

17.45 Network East

18.15 News from London

18.35 Songs of Praise: »Orkney«

19.10 Lovejoy: »Holding the Baby« 9.10

20.00 Performance: »Measure for Measure«

21.50 Ancient Lives 4.4

22.40 Everyman: »God goes East«

23.30 The Bookworm 2.7

Mánadagur 28. nov. 0.00-5.00 World Service News every full Hour

0.25 The Money Programme

1.25 World Business Report

2.25 On the Record

3.25 The Money Programme

4.25 Food and Drink

5.25 The Money Programme

6.00 Business Breakfast

7.00 Breakfast News

9.05 Kilroy

10.00-12.00 News from London

10.05 Good Morning with Anne and Nick

12.05 Pebble Mill

12.55 World Weather

13.00 One O'Clock News

13.30 Esther

14.00 World Service News

14.30 The Great British Quiz

15.00 Playdays

15.20 Mortimer and Arabel: »Mortimer's Mine«

15.35 Time Busters

16.00 The Boot Street Band: »New Brains for Old« 2.6

16.25 Byker Grove

16.50 Worldview

17.00 Home Front 2.7

17.30 Catchword

18.00 Six O'Clock News

18.30 Top Gear

19.00 Ready steady Cook

19.30 Vintage Last of the Summer Wine: »The Loxley Lozenge« 7.9

20.00 Eastenders

20.30 A Question of Sport

21.00 Video Diaries: »Living with the Enemy« 8.8

22.00 World Service News

22.30 World Business Report

23.00 World Service News

23.30 Newsnight

Týsdagur 29. november

0.15 World Service News
0.25 Newsnight
1.00-5.00 World Service News every full Hour
1.25 World Business Report
2.25 Newsnight
3.25 Film '94
4.25 Tomorrow's World
5.15 Panorama
6.00 Business Breakfast
7.00 Breakfast News
9.05 Kilroy
10.00-12.00 News from London
10.05 Good Morning with Anne and Nick

EuroSport

Leygardagur 26. nov.

7.30 Step Aerobics
8.00 Golf
9.00 Alpine Skiing - live
10.30 Wrestling
11.30 Alpine Skiing - live
12.30 Rally
13.30 Tennis - live
16.00 Figure Skating
17.00 Alpine Skiing - live
18.15 Alpine Skiing
19.00 Figure Skating - live
20.00 Alpine Skiing - live
20.40 Figure Skating - live
22.00 Boxing
23.00 International Motorsports Report
0.00 Rally
1.00 Libug

Sunnudagur 27. nov.

7.30 Step Aerobics
8.00 Golf
10.00 Boxing
11.00 Wrestling
12.00 Figure Skating
13.30 Tennis - live
15.00 Weightlifting
16.00 Cross-country Skiing
17.00 Alpine Skiing - live
18.15 Alpine Skiing - live
19.00 Alpine Skiing - live
20.00 Alpine Skiing - live
21.00 Weightlifting
22.00 Football
23.00 Sailing
0.00 Tennis
0.30 Libug

Mánadagur 28. nov.

7.30 Step Aerobics
8.00 Figure Skating
10.00 Alpine Skiing
12.00 International Motorsports Report
13.00 Tennis
14.00 Tennis
15.30 Nascar
16.30 Football
17.30 Weightlifting
18.30 Eurosportsnews 1
19.00 Speedway
20.00 Nascar
21.00 Football
22.30 Boxing
23.30 Eurogolf Magazine
0.30 Eurosportsnews 2
1.00 Libug

Týsdagur 29. nov.

7.30 Step Aerobics
8.00 Eurogolf Magazine
9.00 Dancing
10.00 Marathon
11.00 Football

MTV

Leygardagur 26. nov.

1.00 The Soul of MTV
2.00 The Grind with Eric Nies
2.30 Night Videos
7.00 The 1994 MTV European Music Awards - Winners Weekend
9.00 The Best of Most Wanted
9.30 The Zig & Zag Show
10.00 The Big Picture
10.30 Hit List UK
12.30 MTV's 1st Look
13.00 The 1994 MTV European Music Awards: Local Heroes
14.00 The 1994 MTV European

GAMLAR FOTOMYNDIR
verða
avfotograferaðar
TIL JÓLA
GRAFIA
Box 57 - Tórshavn
Jekara-
gøta 8 Tlf. 12242

SJÓNVARPSTÆNASTA
RADIOTÆNASTA
ANTENNARBEIÐI
Vit gera alt og selja
mangt. Altíð góð tilbøð.
Skjót og góð avgreiðsla.
RADIOHANDILIN
v/ E. & P. Persson p/f
N. Finsens
gøta 16 Tlf. 18277